

שפה צילומית - קומפוזיציה

כתבו:

איירין יעקב

אורית בארי כליף

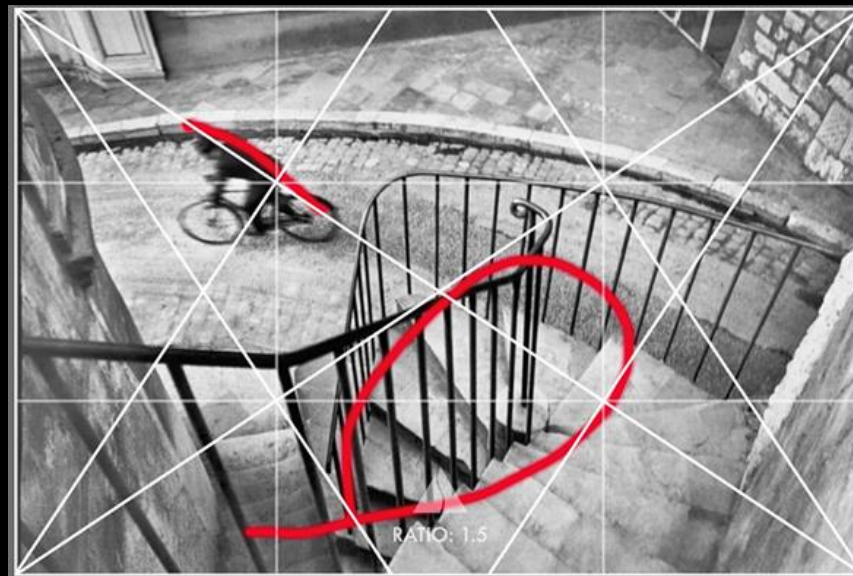
תשפ"א

קומפוזיציה

הגדרה: הדרך שבה מאורגנים הפרטים השונים בתוך היצירה.

בצילום נתייחס לכך בשתי דרכים מרכזיות:

1. היחסים בין אובייקט לבין מסגרת הצילום: כיצד הצילום "נחתך" מה נשאר בפנים ומה בחוץ .
2. היחסים בין האובייקטים השונים בתוך הצילום: זווית הצילום, מרחק מהנושא, "יחס הזהב".

צילום: אנרי קרטייה ברנסון. (1932) Hyères, France

<https://www.dpreview.com/videos/4002734538/dynamic-symmetry-the-genius-of-henri-cartier-bresson-s-composition>

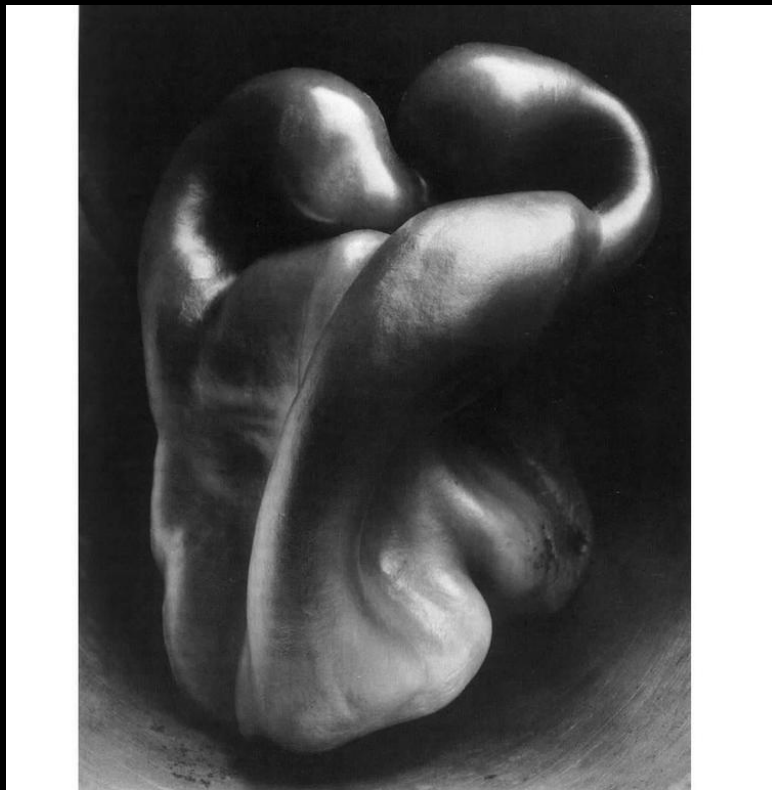
מיקום וחיתוך הנושא

באמצעות המיקום של מסגרת התמונה אנו מחליטים מה ייכנס לתמונה ומה יישאר מחוץ לה. כאשר יש אלמנטים שנחתכים על ידי המסגרת אפשר להסיק שההתרחשות המצולמת רחבה יותר ממה שרואים בתמונה, ושאנו צופים רק חלק ממנה זוהי קומפוזיציה פתוחה.
כאשר כל הפרטים הנמצאים בצילום מופיעים בשלמותם מדובר בקומפוזיציה סגורה.

קומפוזיציה סגורה:

הגדרה: תמונה שבה הנושאים המרכזיים נמאים כולם (לא חתוכים) בתוך התמונה. רואים בתמונה את כל הפרטים המצולמים במלואם.

• אדורד ו'סטון "פלפל" 1930

• https://www.1stdibs.com/art/photography/black-white-photography/edward-weston-pepper-30p/id-a_1396873/

קומפוזיציה פתוחה:

הגדרה: תמונה שבה אלמנטים מרכזיים נחתכים על ידי המסגרת. כלומר יש חלקים בתמונה שיש להם המשך במציאות (מחוץ לצילום).

• צילום של אלכס וויב

Alex Webb, Etroits, La Gonave, Haiti. 1986.

התבוננו בתצלום, האם הקומפוזיציה נראית

לכם מסודרת או מפוזרת?

איזו תחושה נוצרת בתמונה?

• <https://time.com/3663893/haiti-photographers/>

זווית הצילום : קביעת זווית הצילום / נקודת המבט שממנה מצלמים את הנושא.

זווית הצילום מייצרת את נקודת המבט של הצלם ומכוונת את הצופה לכוונת הצלם.

ניתן לחלק את זוויות הצילום לשלוש קטגוריות :

מלמעלה,

מלמטה

ובגובה העיניים.

צילום מגובה העיניים – שומר על פרופורציות מציאותיות של המצולם (לא מעוות) על ידי כך יוצר תחושה שוויונית ועוזר להזדהות עם המצולם ("דבר אל"י בגובה העיניים")

• 1974, New York, Felix, Gladys and Rover, אליוט ארוו'יט,

<https://shop.magnumphotos.com/products/felix-gladys-and-rover-new-york-usa-1974-elliott-erwitt-signed-print?variant=1615641903128>

דוגמא נוספת לזווית ישירה צילום של דיאן ארבוס "תאומים זהים"

Diane Arbus, Identical Twins, Roselle, N.J., 1966, gelatin silver print, 38 x 37 cm, Art Institute Chicago

, <https://www.artic.edu/artworks/67958/identical-twins-roselle-n-j>.

צילום מלמטה מייצר תחושה שמאדירה את הנושא המצולם אם זה בניין או אדם. ניתן לראות זאת לעיתים בצילומי תעמולה (מסע בחירות, שיווק וכו') של פוליטיקאים או בצילומים היסטוריים של חיילים

- כך זזית הצילום מלמטה של התצלום המפורסם של הצנחנים בכותל שצולם על ידי דוד רובינר ב 7 ליוני 1967 מאדירה את הרגע המצולם.

https://he.wikipedia.org/wiki/%D7%AA%D7%A6%D7%9C%D7%95%D7%9D_%D7%94%D7%A6%D7%A0%D7%97%D7%A0%D7%99%D7%9D_%D7%91%D7%9B%D7%95%D7%AA%D7%9C_%D7%94%D7%9E%D7%A2%D7%A8%D7%91%D7%99

צילום מלמטה: צילום של נשיא ארה"ב דונלד טראמפ שנועד להאדיר את דמותו

צולם על ידי צלם העיתונות ג'ון דלווין John Devlin

• <https://www.scotsman.com/news-2-15012/trump-turnberry-below-par-claim-disgruntled-guests-1-4161720>

דוגמא נוספת מעולם צלומי אופנה, ריצ'ארד אוודון צילם מלמטה את הדמויות המצולמות בכדי ליצור דמות ארוכה יותר.

• http://archive.boston.com/lifestyle/fashion/articles/2010/08/12/style_mavens_take_a_look_at_richard_avedons_fashion_photographs_now_up_at_the_mfa/

צילום מלמעלה יוצר פרספקטיבה שמעוות את המצולם ומקטינה אותו דבר היוצר תחושה של התנשאות ("להסתכל מלמעלה")

- צילום מתוך הסרט "מתילדה" מעניק לדמות הילדה מראה מעוות, קטן ומפוחד.

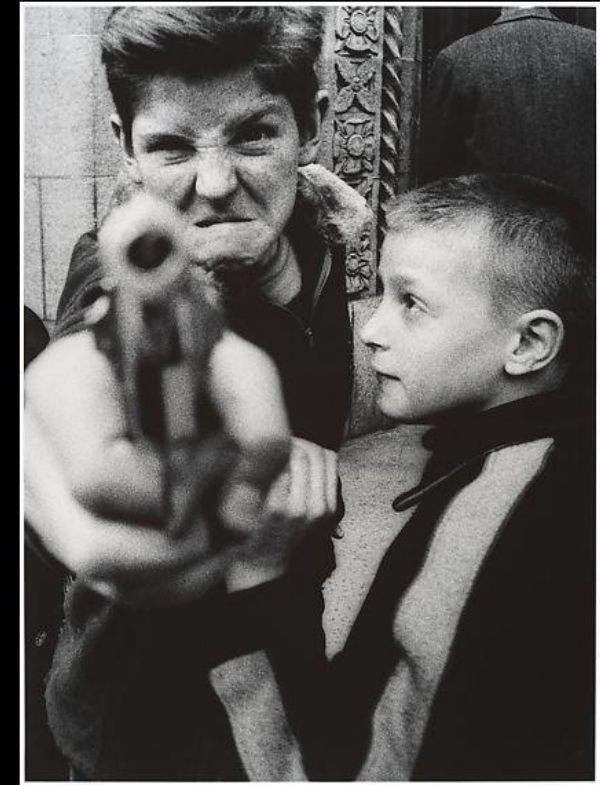
<https://www.pinterest.com/pin/290060032231670866/?!p=true> •

מרחק – קביעת המרחק מנושא הצילום:

למרחק של הצלם מנושא הצילום יש חשיבות מבחינת האופן שבו יתקבל הנושא. תצלום ממרחק רב (עדשת טלה) משדר לעתים ריחוק, מעקב או תמונה "גנובה", ואילו תמונה ממרחק קרוב משדרת תחושה של הימצאות בתוך המרחב של המצולם (לעיתים תחושה פולשנית).

כיצד המרחק מן הצילומים של ויליאם קליין ודימס ארדיאן משנים את התחושה של הצופה כלפי המצולמים?

• ויליאם קליין, 1 Gun, York New, מ-1954 צילום דימס ארדיאן /בלומברג Protesters run past a fire in Jakarta.

• <https://www.bloomberg.com/news/photo-essays/2019-05-22/indonesia-riots-after-election-see-six-dead-hundreds-injured>

• <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/265062>

חיתוכים עזים של ידיים ופנים יוצרים דרמה ומסתורין:

- צילומו של אלכס וו'ב מתוך עבודתו "האיטי" ממחיש עקרון זה.

• <https://artpil.com/alex-webb/>

יחס הזהב – חוק השלישים:

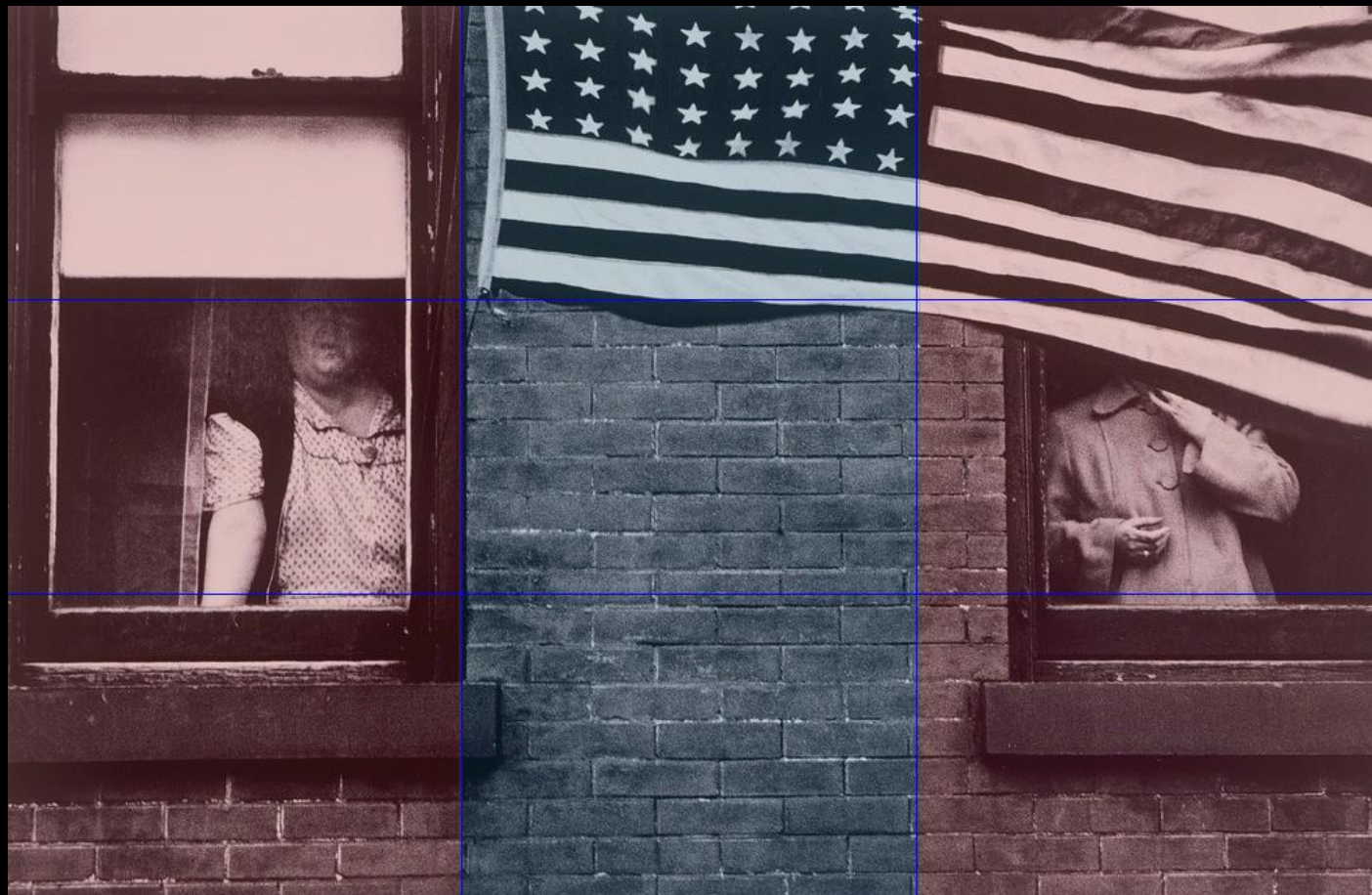
הגדרה: באמנות ובצילום יחס הזהב תורגם לחלוקה דמיונית של הפריים על צורתו המלבנית לשלישים הן לגובה והן לרוחב, ולמיקום אלמנטים מרכזיים בתמונה באזורי החלוקה ולא במרכז.
כלומר ניתן לזהות חלוקה פנימית של הצילומים לשלישים לאורך או לרוחב או שניהם(נושאי הצילום ממוקמים בתוך השלישים ולעיתים על קווי החיתוך עצמם).

האם תוכלו לזהות בצילומי של רוברט פרנק מתוך עבודתו "האמריקאים" חלוקה פנימית?

<https://www.artsy.net/article/artsy-editorial-robert-franks-the-americans-matters-today>

הצבעים הוספו לתמונה על מנת להמחיש את החלוקה לשלישים לאורכה ולרוחבה
החוקה האורכית נראית וברורה, אך שימו לב לחלוקה הרוחבית שגם נמצאת בתמונה.

דוגמא לחלוקה רחבית של שלישים

• רוברט פרנק "האמריקאים"

• <https://www.eazyl.co.uk/blog/guest-blog-is-vernacular-photography-art>

קומפוזיציה – תרגיל צילום

צאו לצלם וצלמו את אותו נושא מספר פעמים על פי הקריטריונים הבאים:

- קומפוזיציה פתוחה וסגורה
- קומפוזיציה משתנה לפי 3 זוויות צילום כפי שהודגמו במצגת
- יישום קומפוזיציה על פי חוק השלישים/יחס הזהב.